

**O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ VA SUV XO`JALIGI
VAZIRLIGI
TOSHKENT IRRIGATSIYA VA MELIORATSIYA INSTITUTI
«Suv xo`jaligi iqtisodi» kafedrası**

**QISHLOQ XO`JALIGI IQTISODIYOTI
*fanidan***

**«QISHLOQ XO`JALIGINING MODDIY-TEXNIKA RESURSLARI, FAN-
TEXNIKA TARAQQIYOTI, ILG`OR INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR,
ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH» mavzusidagi**

Mavzu:

QISHLOQ XO'JALIGINING MODDIY-TEXNIKA RESURSLARI, FAN- TEXNIKA TARAQQIYOTI, ILG`OR INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR, ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH

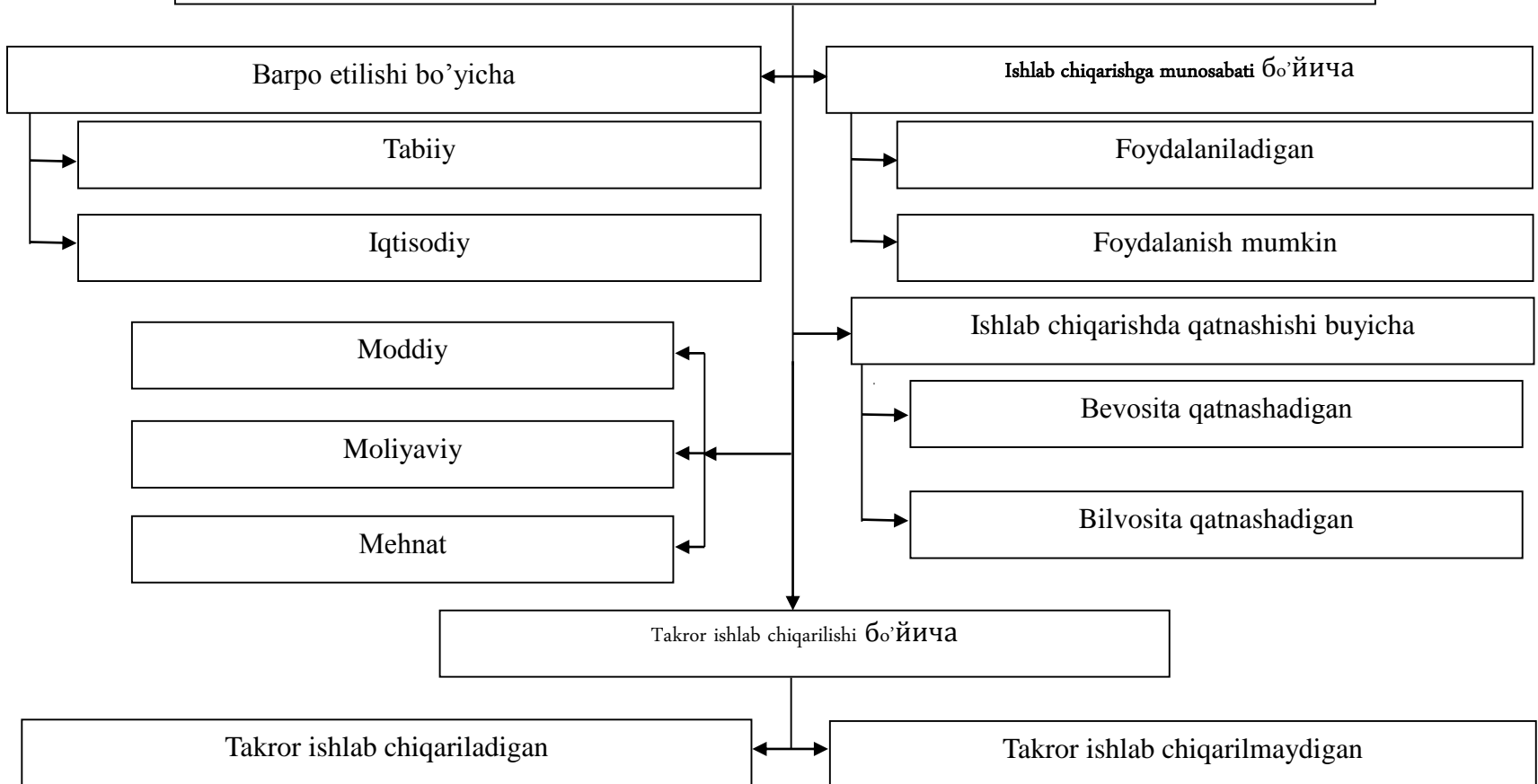
• Reja:

- **1. Moddiy-texnika resurslari haqida tushuncha, ularning ahamiyati, xususiyatlari va turkumlashirilishi.**
- **2. Fan-texnika taraqqiyoti, uning yo'nalishlari, samarali innovatsion texnologiyalar.**
- **3. Qishloq xo'jaligining moddiy-texnika resurslari bilan ta'minlanganlik hamda ulardan foydalanganlik darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar, ularni aniqlash tartibi.**
- **4. Bozor iqtisodi sharoitida qishloq xo'jaligining moddiy-texnika resurslarini shakllantirish, ularning bozori, texnika taraqqiyotini joriy etish, ulardan samarali foydalanish.**

- **1. Moddiy-texnika resurslari haqida tushuncha, ularning ahamiyati, xususiyatlari va turkumlashtirilishi**
- **Davlatning, aholining hamda tashqi bozorning talablarini sifatli qishloq xo'jalik mahsulotlari bilan qondirish uchun ularni yetishtirishni ko'paytirish ob'ektiv zaruriyat hisoblanmoqda. Buning uchun talab etilgan miqdordagi mahsulotlarni ishlab chiqarish uchun turli xildagi resurslar mavjud bo'lishi kerak. Masalan, yer, suv, bino, inshootlar, mashinalar, traktorlar, o'rmon, bog`lar, chorva hayvonlari, tabiiy resurslar (yog`in miqdori, harorat) kimyoviy vositalar, mablag`lar, mehnat resurslari.**

- **Qishloq xo'jaligining moddiy-texnika resurslarini iqtisodiy mazmuni, mohiyati va barpo etilishi hamda foydalanilishi bo'yicha 6.1.1-chizmadagi tartibda turkumlashtirish mumkin. Ular;**
- **I – barpo etilishi bo'yicha;**
- **II – ishlab chiqarishga munosabati bo'yicha;**
- **III – ishlab chiqarishda qatnashishiga ko'ra;**
- **IV – takror ishlab chiqarilishi bo'yicha, guruhlashtirilgan**
- **Demak, qishloq xo'jaligining moddiy-texnika resurslari respublika xalq xo'jaligi resurslarining muhim qismi hisoblanadi.**

Moddiy-texnika resurslari

- 2. Fan-texnika taraqqiyoti, uning yo'nalishlari, samarali innovatsion texnologiyalar
- **Qishloq xo'jaligini ustuvor darajada rivojlantirish uchun uning moddiy-texnika bazasini mustahkamlash kerak. Tarmoqning moddiy-texnika resurslari shakllantirilishi, rivojlantirilishi, ulardan samarali foydalanish masalalari fan-texnika taraqqiyotiga va uning darajasiga bevosita bog`liq. Fan-texnika taraqqiyoti deganda, qishloq xo'jaligi bilan bog`liq bo'lgan barcha fanlarning rivojlanishi, taraqqiy topishi, bilimli, malakali kadrlar tayyorlanishi natijasida samarali yangi texnikalar yaratilishi, mavjudlari esa takomillashtirilishini nazarda tutish lozim.**

- Fan-texnika taraqqiyoti yagona davlat siyosati asosida kechishi, bu jarayonda qatnashuvchilarning tashabbuskorligi, tadbirkorligi ham uyg`unlashishi lozim.
- yangi yerlarni kompleks o`zlashtirish, zax va sho`rlangan yerlarning meliorativ holatini yaxshilash, suv bilan ta'minlanish tadbirlarini amalga oshiradigan ishlab chiqarish vositalarini yaratish, takomillashtirish;
- tezpishar, kam suv talab etadigan, sifatli va serhosil urug` navlarini, sermahsul chorva zotlarini yaratish;
- qishloq xo`jalik ishlab chiqarishida amalga oshiriladigan barcha ish jarayonlarini avtomatlashtirish, elektrlashtirish, kimyolashtirish hamda mexanizatsiyalashtirishni ta'minlaydigan vositalarni yaratish, mavjudlarini takomillashtirish;

- 3. Qishloq xo'jaligining moddiy-texnika resurslari bilan ta'minlanganlik hamda ulardan foydalanganlik darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar, ularni aniqlash tartibi
- **Qishloq xo'jalik korxonalarini moddiy-texnika resurslari bilan talab darajasida ta'minlashga doimo katta e'tibor berilmoqda. Chunki bu sarflanadigan mehnat hamda mablag` xarajatlari kamayishi, mehnat unumdorligi yuksalib, foyda summasi ko'payishi uchun imkoniyat yaratadi. Shunday ekan, qishloq xo`jalik korxonalarining moddiy-texnika vositalari bilan ta'minlanish va bu vositalardan foydalanish jarayonini va bu boradagi o`zgarishlarni bilish talab etiladi.**

**E'TIBORLARINGIZ UCHUN
RAHMAT!**